

Rodinná sešlost

Anna Šochová

Pohřeb nebo sláva v kostele? Tomáš oknem autobusu pozoroval skupiny černě oděných lidí, jdoucích od kostela. Nejspíš přijeli i lidi ze souboru, měli zajímavé kostýmy, ale žádného nepoznal. Přitom s nimi hrál skoro pět roků. Život jde dál, přišli jiní.

Vystoupil, rozhlížel se, lidé ho míjeli, chodili další a další, jako když se od kostela rozlézají proudy mravenců. Na několik se upamatoval. Pro jistotu pořád zdravil. Všichni byli vážní, pár lidí vzalo Tomáše na vědomí. Přikývli a šli dál.

Počasí nic moc, zataženo, slunce několikrát zasvitlo. Tomáš zamířil nahoru kolem sklárny. Mohl to vzít zkratkou mezi paneláky, ale proč? Šel prostředkem ulice a rozhlížel se. Na co se proplétat mezi lidmi po úzkých chodnících? Jsou jich stovky. Mamka bude vědět, co je to za mega akci. Vyběhl po schodech. Jejich patro, dveře, předsíň...

„Ahoj, mami!“

„Kluku, tys přišel?! Táto, mami, stihnul to, podívejte!“

Tomáš se zarazil. Táta? Babi? Opravdu. Stáli ve dveřích obýváku a rozpačitě se usmívali. Připadali mu jako vyžehlení. Nebo prosvícení.

„Vidíš je? Je to fajn, když jsme tak pohromadě... Vidíš je, že jo?“

Tomáš přikývl. Něco se mu nezdálo, ale jsou tu. Což je fajn.

„Myslel jsem, že... „

„Neříkej to!“ Okřikla ho rychle. „Je to nezdvořilé, netaktní,“ vysvětlila stručně. „jenom se potěšíme, užijeme se, nic víc.“

„Všechno je jinak, teď jsme spolu,“ souhlasila babička. Tomáš polkl, ale uznal, že na tom něco je. Objal ji a potom tátu. Připadalo mu, že se zblázní radostí a kašlal na rozum.

„Bezva, nemůžu tomu uvěřit! Nádhera, supr!“

Blábolil, nechápal, ale prožíval, jak mamka radila. Kývla, ať jde za ní do kuchyně. Chystala hrnky a talířky. Na bábovku jako vždycky. Tak, jak na ni vzpomínal, když byl pryč.

„Je to šance, víš? Každý rok touhle dobou... si můžeme popovídat, jestli rozumíš. Od té doby, co zvorali rekonstrukci kostela a hřbitova kolem.“

„Jo, to je kvůli tomu?“

Nechtěl se hádat nebo posmívat.

„Dáš si bábovku? Povedla se, krásně voní.“

Tomáš pozoroval, jak mamka krájí bábovku a připravuje kafe. Jako za starých časů. Málem jí napovídal. Tátovi se sušenou smetanou, jeden a půl lžičky a na špičku cukru. Babičce slabé kafe se třemi lžičkami smetany, dvě lžičky cukru. Šálek ze svátečního servisu, stejně jako talířky.

„Mně prosím čaj, jestli ještě máme ten zelený.“

„To víš, že jo, bez příchuti, stejně jako já.“

Seděli kolem stolu, mlčeli, dívali se na sebe a usmívali. Nejedli, ani ochutnat je nenapadlo. Tomáš se rozhlížel a nechal unášet přítomnou chvílí. Na okně právě rozkvetla bílá orchidej a Tomáše pohled na ni začal bolet. Květ bílý jako smrt? Za ním, na ulici, už bylo pusto. Každý rok, říkala mamka? Proč o tom nevěděl?

Možná nikdy nepřišel na Dušičky. Pohlédl do očí babičky, potom táty. Bolest z jejich ztráty byla zpátky. Právě proto, že je měl vedle sebe. Zbláznil se z té války nebo co?!

„Mami,“ vyschlo mu najednou v hrdle a hlas začal skřípat. „Mami, oni přišli... Pro tebe nebo mne?“

„Ale kdepak, Tomíku, nemusíš se bát. Už není čeho. Dávno není, čeho.“

Maminka před očima omládlá jako táta s babičkou. Usmívala se podobně.

„Jednou do roka, miláčku. Všichni se sejdeme. Jako v té staré pohádce, víš?“

Tomáš nevěděl, ale tušil. Sáh si na srdce. Ne, že by ho cítil, ale tíha, která mu sevřela hrud', bolela. Zatraceně živě.

„Klárko, přestaň, nepleť mu hlavu!“

Maminka sklopila oči. Tomáš se podíval na babi, ale ta už neřekla ani slovo. Znovu naléhal:

„Mami, prosím!“

Mamka vzdychla, těžce a unaveně.

„Promiň, mami, že jsem tě neposlechla... Tomáši, zamysli se. Jak ses dostal do města? Kde jsi nastoupil?“

Babička mu lehounce stiskla ruku.

„Autobusem...“

Hned věděl, že ne tak docela. Nepamatoval si, odkud jel, kde nastoupil. Naposledy naskočil do vrtulníku. Proč, kde? A proč tu není Marta a děti?

„Příště už budeme konečně všichni,“ vzdychla maminka dál. „Marta taky, ale nesmíš se zlobit. Odešel jsi, ale nezastavil to. Ty ani všichni ostatní ne.“

Ticho bolelo neskutečně. Tomáš věděl, co ještě asi uslyší, nedalo se to odvrátit. Tak už promluv, mami!

„Víš, jak se říkalo, že živí budou závidět mrtvým... Chápeš?! Marta unikla. I malí... Tak, stačí. Nekažme si posledních pár chviliek.“

Babička se lehce zamračila, jako kdyby chtěla maminku napomenout. Tomáš nerozuměl, zíral ven z okna. Výhled téměř zakrývaly bílé květy, rozvíjely se nové a nové, beze stonků a listů. Orchideje, karafiáty, růže, lilie a cosi drobného. Připomínaly všechny pohřební kytice, co kdy viděl. Táta jich měl spoustu a babička taky. Mamka? Netušil. Určitě jich byly stovky jako teď.

Venku bylo divně. Viděl, jak se protějščí dům hroutí, poliklinika hoří, panelák o kus dál chátrá. Mizí okna, popraskala omítka, obnažily se cihly, odkryly krovy. Město umírá. Proč? Šedne už i kuchyň, mizí vybavení, které znal. Obrázek Prahy nad lednicí, maminčiny starožitnosti a ptákoviny z linky....

Podíval se na rodiče. Zesmutněli, drželi se pevně za ruce, jako kdyby se měli rozdělit. Copak onen svět není jednotný?! Rozloučí se? Blbá otázka, pokud se scházejí jen jednou ročně... Potřeboval jejich rostoucí zoufalství přehlušit. Vykřikl:

„Sejdeme se! Sejdeme se všichni, i s dětmi, uvidíte!“

Maminka ho chytla za ruku. Táta chytl babičku a tak spolu v rozpadajícím se světě seděli kolem stolu jako na duchařské seanci. Jako by mohli silou svých spojených přání něco zastavit. Květy se z okna vyhrnuly do prostoru, jako by je hodlaly obejmout. Nebo pohltnout.

„My to víme, broučku. Spi sladce.“

„Spi sladce,“ popřál každému on. Kašlal na trosky venku a neřešil, proč ještě drží pohromadě jejich byt. Příště uvidí Martu a děti... Skvělé! Jenže...

“Mami?”

Zavrtěla hlavou. Proč ten smutek? Přestala věřit? Bleskově pochopil. Ty její náznaky, takzvaný únik jeho ženy. Ježíšmarjá, apokalypsa, o ní přece byla řeč! Konec světa, zničení planety. Nezastavil to... Bože! Lidi! Všechno končí, všechno!

Tvář mu překryly bílé květy. Propadl se do posledního výbuchu existence.